

TÜRKİYE TABİATINI KORUMA DERNEĞİ
TABİAT VE İNSAN DERGİSİ
JOURNAL OF NATURE AND MAN
2025 3(195)

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ, BEYTEPE YERLEŞKESİ AVİFAUNASI

Kalender ARIKAN

Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Biyoloji Eğitimi Anabilim Dalı, Çankaya – Ankara
kalender.a@gmail.com

Salih Levent TURAN

Hacettepe Üniversitesi, Çevre Eğitimi, Kuş Araştırmaları ve Halkalama Merkezi, Çankaya – Ankara
letur@hacettepe.edu.tr

Referans: Arıkan K ve Turan SL (2025) Hacettepe Üniversitesi, Beytepe Yerleşkesi avifaunası. Tabiat ve İnsan, 3(195), 29-42.

Hacettepe Üniversitesi, Beytepe Yerleşkesi Avifaunası

Özet

Hacettepe Üniversitesi Beytepe Yerleşkesi, sahip olduğu farklı habitatlar sayesinde kuş türleri için önemli bir çekim alanı oluşturmaktadır. Yıllar boyunca kuş araştırmacıları ve kuş gözlemcileri bölgede çeşitli araştırma ve gözlem faaliyetleri yürütmüştür. Bu kapsamda gerçekleştirilen çalışmamız, bölgedeki kuş çeşitliliğini ortaya koyarak ileride yapılacak araştırmalara bir dayanak oluşturmayı amaçlamaktadır. Bu amaçla, 2007–2024 yılları arasında farklı dönemlerde gözlem çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, bölgede 50 farklı kuş familyasına ait 160 kuş türü tespit edilmiştir. Çalışma bulguları, 1250 hektar büyüklüğündeki bu alanın kuş çeşitliliği açısından zengin bir ekosistem niteliği taşıdığını göstermektedir. Ancak bölgenin kuş varlığını koruyabilmek için, Yerleşke dışındaki şehirleşmenin Yerleşke üzerindeki baskısını azaltacak önlemlerin alınması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hacettepe Üniversitesi, Beytepe, kuş, avifauna, kuş türleri

Avifauna of Hacettepe University, Beytepe Campus

Abstract

Hacettepe University Beytepe Campus serves as a significant area for bird species due to its diverse habitat types. The variety of natural environments provided by the campus has drawn the attention of ornithologists and birdwatchers over the years, leading to numerous research and observation activities conducted in the area. This study aims to systematically document the bird diversity present within Beytepe Campus and to establish a reference point for future studies. To achieve this, systematic bird observations were conducted at various periods between 2007 and 2024. The results showed that the presence of 160 bird species belonging to 50 families within the study area. Covering approximately 1250 hectares, Beytepe Campus represents a rich ecosystem in terms of avian biodiversity. However, to ensure the long-term conservation of the region's bird diversity, it is necessary to implement protective measures that will reduce the urbanization pressure surrounding the campus.

Keywords: Hacettepe University, Beytepe, bird, avifauna, bird species

1. GİRİŞ

Kuşlar (Aves) karasal omurgalı sınıfları içerisinde en çok türe sahip gruptur. Yaklaşık 11000 kuş türünün olduğu tahmin edilmektedir (Barrowclough ve ark., 2016). Palearktık zoocoğrafik bölgesindeki kuş türü sayısının 1800 (IOC, 2025); Avrupa, Kuzey Afrika ve ülkemizi de içine alan Bat-Palearktık alt bölgesinde ise yaklaşık 1200 kuş türü gözlemlenebilmektedir (Shirihai ve Svensson 2018). Ülkemizde ise farklı kaynaklara göre (Kızıroğlu, 2008 ve 2009; Shirihai ve Svensson 2018) sayıları değişmekle birlikte 530 civarında kuş türü gözlemlenmiştir. Bu sayı neredeyse Avrupa kıtasındaki kuş türü sayısına yakındır. Ülkemizdeki kuş türü çeşitliliğinin temel nedenleri zengin habitat çeşitliliği, kuzey-güney yönlü kuş göçlerinin üzerinde bulunması, mevsimsel değişimlerin ayırt edilebilir şekilde gözlemlenmesi ve bitki zenginliği sayılabilir (Kızıroğlu, Erdoğan ve Turan, 2013). Örneğin, Ay Leylek (*Ciconia ciconia*) türünün tüm popülasyonunun yarısına yakınının ülkemiz üzerinden göç ettiği tahmin edilmektedir (Schüz, 1971; Newton 2007). Benzer durum Küçük Orman Kartalı (*Clanga pomarina*) gibi yırtıcı kuş türleri için de söz konusudur (Schüz, 1971; Newton 2007). Şekil 1’de ülkemizde üzerinde gerçekleşen kuş göçlerini gösteren harita yer almaktadır. Ülkemiz üzerindeki bu yoğun kuş hareketliliği birçok bölgemizde kuş çeşitliliğinin zengin olmasını sağlamaktadır. Bu bölgelerdeki kuş türü varlığının (Avifauna) belirlenmesi, göç yolları, beslenme ve dinlenme

alanlarının tespiti kuş türlerinin korunması bakımından oldukça önemlidir. Yaban hayatı yoğun insan baskısından dolayı giderek artan oranlarda tahribata uğramaktadır (Both ve ark., 2006). Bu tahribatın yanı sıra artan oranlarda çevresel kirlenmelerin çevreye salınması türlerin üzerindeki hayatta kalma baskısını arttırmaktadır (Arıkan ve ark., 2018). Çevre kirliliği türlerin üreme başarısını, hayatta kalma oranlarını etkilemekte ve onların giderek artan bir hızla popülasyonlarının küçülmesine neden olmaktadır (Bell ve Calladine 2017; Arıkan ve ark., 2018). Kuş (Aves) türleri bu yoğun çevresel tahribattan en çok zarar gören hayvan gruplarından biridir.

Şekil 1. Türkiye üzerinden geçen ana ve tali kuş göç yollarından en yaygın olanları gösteren harita (Turan, 2009)

Ankara ili, Çankaya ilçesinde yer alan Hacettepe Üniversitesi, Beytepe Yerleşkesi kuş çeşitliliği bakımından oldukça zengin bir alandır. Bu bölgede Akaydın (2011) 534 bitki türü tespit etmiştir. Bölgenin güneyinde kuş türleri bakımından zengin bir alan olan Mogan Gölü, güney-doğusunda ise Eymir Gölü yer almaktadır. Bu alandaki hayvan varlığı ile ilgili en kapsamlı araştırma Kızıroğlu (1992) tarafından yayınlamıştır. Bu çalışmaya göre Beytepe Köyü ile Ankara Deresi arasında kalan bölgede 59'u Nonpasseres ve 92'si Passeres olmak üzere toplam 151 kuş türü tespit edilmiştir (Kızıroğlu, 1992). Şahin ve ark. (2021) 14 yılı kapsayan gözlem verilerine dayanarak Kızıroğlu (1992)'nin araştırma bölgesi ile örtüşen bir alanda 93 kuş türü tespit etmişlerdir. Bu araştırmaların dışında bahsedilen araştırma bölgesinde tür bazında yürütülmüş araştırmalar da bulunmaktadır. Örneğin, Turan (1988) Saksığan (*Pica pica*) ve Turan (2003) üç farklı kuş türünde araştırmalar yapmıştır. Bu araştırma kapsamında Ankara ili, Çankaya ilçesinde yer alan Hacettepe Üniversitesi, Beytepe Yerleşkesi'nde gözlemlenen kuş türleri ile bunların statülerini ortaya çıkarmayı, önceki listeler ile karşılaştırarak kapsamlı bir tür listesi oluşturmayı amaçlamaktadır. Böylelikle giderek artan oranda şehir ve insan baskısı altında kalan Beytepe Yerleşkesindeki kuş türlerinin korunması veya burada gözlemlenen kuş türü sayısının zaman içerisindeki değişimi izlenebilecektir.

2. YÖNTEM

Araştırma kapsamında 2007 – 2024 yılları arasında, her yıl içinde farklı dönemlerde Ankara ili, Çankaya ilçesinde yer alan Hacettepe Üniversitesi, Beytepe Yerleşkesinde (Şekil 2) yaklaşık

1250ha alanda nokta ve hat gözlemi yöntemi ilse kuş gözlem çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Çalışmalara Nisan – Kasım dönemlerinde sabah saat 6, Kasım – Nisan arasında ise 8’de başlanılmıştır. Elde edilen gözlem verileri analiz edilmiş ve Beytepe kuşları için Kızıroğlu (1992) tarafından tanımlanan kriterler aşağıdaki gibi revize edilerek türler listelenmiştir. Türlerin uluslararası koruma kategorileri IUCN (The International Union for Conservation of Nature) tarafından yayınlanan kırmızı listesinin 2025-1 versiyonundan faydalanılarak oluşturulmuştur (IUCN, 2025).

Kuş türleri ile ilgili yerel statüler;

R: Rastlantısal, sadece bir kere gözlenen türler,

ÜN: Ürüyor (Nadiren), en az bir en fazla 5 üreme kaydı,

ÜO: Ürüyor (Sıklıkla), 5 ile 10 arasında üreme kaydı,

ÜS: Ürüyor (Sürekli), 11 ve üzerinde üreme kaydı,

K: Kışlayan türler,

G: Göçmen, bölge üzerinden göç esnasında transit geçiş yapan türler,

Z: Bölgeyi beslenme ve dinlenme amacıyla ziyaret eden türler,

Gözlem kayıtları ile ilgili kategoriler;

R: Rastlantısal, sadece bir kere gözlenen türler,

A: 2-10 arası gözlem kaydı,

B: 11-25 arası gözlem kaydı,

C: 26 – 50,

D: 51 ve üzeri gözlem kaydı.

+: Kaydı var,

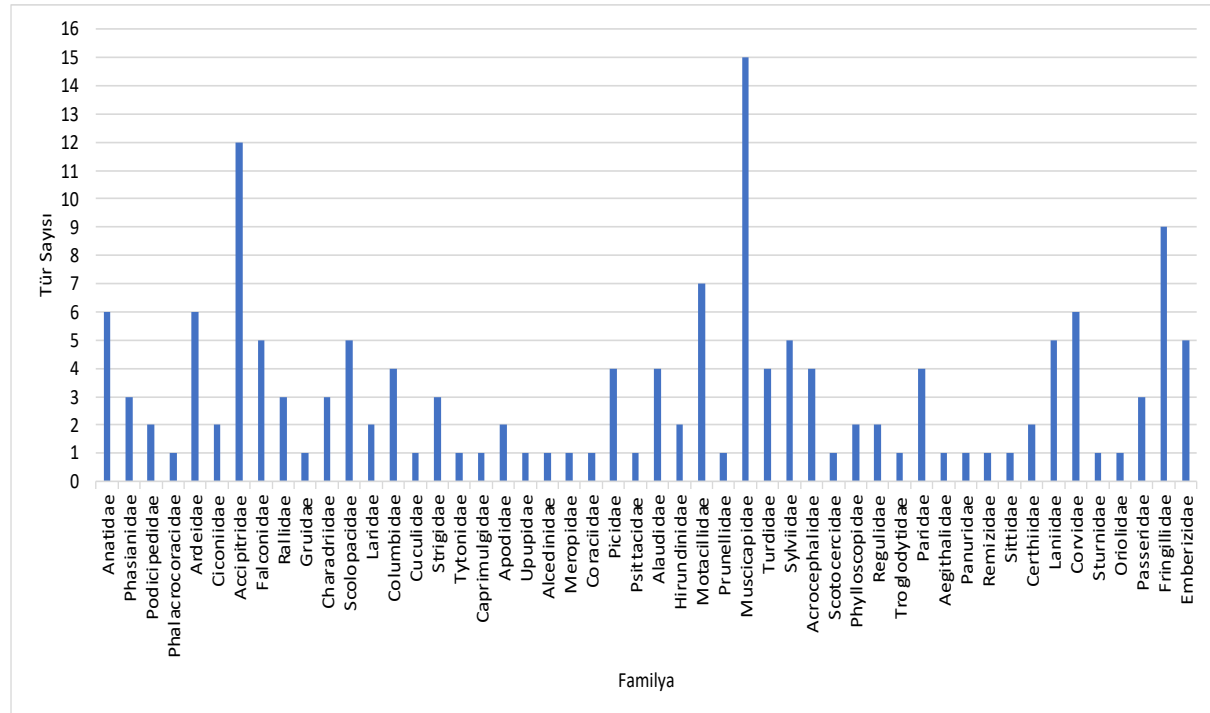
-: Kaydı yok.

Şekil 2. Hacettepe Üniversitesi, Beytepe Yerleşkesinde 2003 – 2024 yılları arasında yürütülen çalışmaların sınırlarını ve kuş türleri için önemli alanları gösteren harita.

3. SONUÇ

Çalışma kapsamında yürütülen gözlemlerde 50 kuş familyasında 160 tür kayıt edilmiştir (Tablo 1). Türlerin önemli kısmı Şekil 2’de Yapay Göletlerin bulunduğu Yeşil Vadi bölgesi ile Beytepe Göleti arasında kalan bölgede gözlemlenmiştir. Gözlemlenen türlerden 72’si Nonpasseres, geriye kalan 88’i ise Passeres grubundan kuş türleridir. 15 tür ile Sinekkapangiller (Muscicapidae) ve 12 tür ile Gündüz yırtıcıları (Accipitridae) en çok türün gözlemlendiği familyalardır (Şekil 3). Gözlemler boyunca 71 türün bölgede ürediği tespit edilmiştir. Üreyen türlerden 38’si bölgede sürekli üremektedir. 11 tür ise bölgede çevre koşullarının elverdiği durumlar da farklı dönemler ürerken gözlemlenmiştir. Bu türlerin üremesini gölet ve derelerdeki su seviyesi, sazlıkların sıklığı gibi etmenler etkilemektedir. 22 türün ise nadiren yani 1 ile 5 kere ürediği gözlemlenmiştir. Balıkçıl (Ardeidae) türleri bu durumun en net örnekleridir. Gece balıkçılı (*Nycticorax nycticorax*) türünün gözlemler süresince bölgeyi üreme amaçlı iki farklı üreme döneminde, Gri balıkçıl (*Ardea cinerea*) türünün ise 4 farklı üreme döneminde bölgeyi üreme amaçlı kullandığı belirlenmiştir. 45 kuş türü bölge üzerinden transit şekilde göç ederken gözlemlenmiştir. Bu türlerden en önemlileri Turna (*Grus grus*) ve Küçük orman kartalı (*Clanga pomarina*)’dır. 12 tür ise bölgede ziyaretçi statüsündedir. Bu türler günlük veya dönemlik olarak bölgeyi ziyaret etmektedir. Ziyaret amacı türe göre değişmekle birlikte genel olarak bölgeyi beslenmek veya dinlenmek amacı ile ziyaret eden türlerden oluşmaktadır. Balıkçıl (Ardeidae) ve Ördek (Anatidae) türleri bu grubun başında gelmektedir. İshak kuşu (*Otus scops*) ve Peçeli baykuş (*Tyto albasadece*) türleri birer kez gözlemlendiği için rastlantısal kategorisine alınmıştır. 30 türün ise bölgeyi kışlamak amacı ile kullandığı gözlemler sonucunda tespit edilmiştir. Kayıt edilen 160 kuş türünden 152’si IUCN (2025) koruma kriterlerine göre LC (Least Concern) yani Agari Endişe kategorisindedir. Macar ördeği (*Netta rufina*) ve Aladoğan (*Falco vespertinus*) türleri ise VU (Vulnerable) yani Hassas kategorisindedir. Bu kategoride olan türler koruma altına alınmadığı takdirde nesli tehlike altındadır. İki tür ise NT (Near Threatened) yani Tehdite Yakın kategorisindedir.

Şekil 3. Çalışmalar boyunca gözlemlenen kuş türlerinin familyalara göre dağılımını gösteren grafik.

Tablo 1. Hacettepe Üniversitesi, Beytepe Yerleşkesinde yürütülen izleme çalışmaları sonucunda belirlenen kuş türlerinin literatür ile karşılaştırılması, uluslararası koruma kategorileri (IUCN, 2025), gözlem durumları ve yerel statüsü. (1: Kızıroğlu (1992); 2: Şahin ve ark. (2021); 3: Bu araştırma sonucunda elde edilen veriler. GK: Gözlem kayıtları ile ilgili kategoriler. Statü: Kuş türleri ile ilgili yerel statüler.)

Sıra	Familya	Tür İsmi		Literatür		Sonuçlar			
		Türkçe	Bilimsel	1	2	Kayıt 3	IUCN	GK	Statü
1.	Anatidae	Angıt	<i>Tadorna ferruginea</i>	+	+	+	LC	C	ÜN
2.	Anatidae	Yeşil baş ördek	<i>Anas platyrhynchos</i>	+	+	+	LC	C	ÜN
3.	Anatidae	Çamurcun	<i>Anas crecca</i>	+	+	+	LC	C	K
4.	Anatidae	Çıkrıkçın	<i>Spatula querquedula</i>	+	+	+	LC	C	G
5.	Anatidae	Macar ördeği	<i>Netta rufina</i>	+	-	+	LC	C	K
6.	Anatidae	Elmabaş patka	<i>Aythya ferina</i>	+	+	+	VU	C	K
7.	Anatidae	Mısır kazı	<i>Alopochen aegyptiacus</i>	-	+	-	-	-	-
8.	Phasianidae	Kımalı keklik	<i>Alectoris chukar</i>	+	+	+	LC	C	ÜS
9.	Phasianidae	Çil keklik	<i>Perdix perdix</i>	+	+	+	LC	B	ÜO
10.	Phasianidae	Bıldırcın	<i>Coturnix coturnix</i>	+	-	+	LC	B	G
11.	Podicipedidae	Küçük batağan	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	-	+	+	LC	B	K
12.	Podicipedidae	Bahri	<i>Podiceps cristatus</i>	-	+	+	LC	B	K
13.	Podicipedidae	Karaboyunlu batağan	<i>Podiceps nigricollis</i>	-	+	-	-	-	-
14.	Phalacrocoracidae	Karabatak	<i>Phalacrocorax carbo</i>	-	+	+	LC	B	K
15.	Ardeidae	Balaban	<i>Botaurus stellaris</i>	-	-	+	LC	A	Z
16.	Ardeidae	Cüce balaban	<i>Ixobrychus minutus</i>	+	+	+	LC	A	Z
17.	Ardeidae	Küçük ak balıkçıl	<i>Egretta garzetta</i>	-	+	+	LC	B	ÜN
18.	Ardeidae	Gece balıkçılı	<i>Nycticorax nycticorax</i>	-	+	+	LC	B	ÜN
19.	Ardeidae	Alaca balıkçıl	<i>Ardeola ralloides</i>	-	+	-	-	-	-
20.	Ardeidae	Büyük ak balıkçıl	<i>Ardea alba</i>	-	+	+	LC	A	Z
21.	Ardeidae	Gri balıkçıl	<i>Ardea cinerea</i>	+	+	+	LC	D	ÜN
22.	Ardeidae	Erguvani balıkçıl	<i>Ardea purpurea</i>	-	+	-	-	-	-
23.	Ciconiidae	Ak leylek	<i>Ciconia ciconia</i>	+	+	+	LC	D	G
24.	Ciconiidae	Kara leylek	<i>Ciconia nigra</i>	+	+	+	MD	D	G
25.	Pandionidae	Balık kartalı	<i>Pandion haliaetus</i>	+	-	-	-	-	-

Sıra	Familya	Tür İsmi		Literatür		Sonuçlar			
		Türkçe	Bilimsel	1	2	Kayıt 3	IUCN	GK	Statü
26.	Accipitridae	Küçük akbaba	<i>Neophron percnopterus</i>	-	+	-	-	-	-
27.	Accipitridae	Kaya kartalı	<i>Aquila chrysaetos</i>	+	-	-	-	-	-
28.	Accipitridae	Küçük orman kartalı	<i>Clanga pomarina</i>	-	-	+	LC	C	G
29.	Accipitridae	Yılan kartalı	<i>Circaetus gallicus</i>	+	+	+	LC	D	G
30.	Accipitridae	Küçük kartal	<i>Hieraetus pennatus</i>	-	-	+	LC	C	G
31.	Accipitridae	Kızılçaylak	<i>Milvus milvus</i>	+	-	-	-	-	-
32.	Accipitridae	Karaçaylak	<i>Milvus migrans</i>	+	+	+	LC	B	G
33.	Accipitridae	Saz delicesi	<i>Circus aeruginosus</i>	-	+	+	LC	D	ÜO
34.	Accipitridae	Gökçe delice	<i>Circus cyaneus</i>	-	+	+	LC	C	K
35.	Accipitridae	Çayır delicesi	<i>Circus pygargus</i>	-	-	+	LC	B	G
36.	Accipitridae	Bozkır Doğanı	<i>Circus macrourus</i>	+	-	-	-	-	-
37.	Accipitridae	Kızıl şahin	<i>Buteo rufinus</i>	+	+	+	LC	D	ÜO
38.	Accipitridae	Şahin	<i>Buteo buteo</i>	+	+	+	LC	D	ÜS
39.	Accipitridae	Arı şahini	<i>Pernis apivorus</i>	-	+	+	LC	D	G
40.	Accipitridae	Atmaca	<i>Accipiter nisus</i>	+	+	+	LC	D	ÜS
41.	Accipitridae	Çakırkuşu	<i>Accipiter gentilis</i>	+	+	+	LC	D	G
42.	Falconidae	Kerkenez	<i>Falco tinnunculus</i>	+	+	+	LC	D	ÜS
43.	Falconidae	Ala doğan	<i>Falco vespertinus</i>	+	-	+	VU	B	G
44.	Falconidae	Delice doğan	<i>Falco subbuteo</i>	-	-	+	LC	B	G
45.	Falconidae	Gök doğan	<i>Falco peregrinus</i>	+	+	+	LC	B	K
46.	Falconidae	Bıyıklı doğan	<i>Falco biarmicus</i>	+	-	-	-	-	-
47.	Falconidae	Ulu doğan	<i>Falco cherrug</i>	-	-	+	LC	A	K
48.	Rallidae	Su klavuzu	<i>Rallus aquaticus</i>	-	-	+	LC	B	ÜO
49.	Rallidae	Su tavuğu	<i>Gallinula chloropus</i>	+	+	+	LC	D	ÜO
50.	Rallidae	Sakarmeke	<i>Fulica atra</i>	+	+	+	LC	D	ÜO
51.	Gruidae	Turna	<i>Grus grus</i>	+	-	+	LC	C	G
52.	Charadriidae	Halkalı küçük cılibit	<i>Charadrius dubius</i>	+	+	+	LC	C	ÜN
53.	Charadriidae	Akça cılibit	<i>Charadrius alexandrinus</i>	+	-	+	LC	A	G

Sıra	Familya	Tür İsmi		Literatür		Sonuçlar			
		Türkçe	Bilimsel	1	2	Kayıt 3	IUCN	GK	Statü
54.	Charadriidae	Kızkuşu	<i>Vanellus vanellus</i>	+	-	+	NT	A	K
55.	Scolopacidae	Terek düdükçünü	<i>Xenus cinereus</i>	+	-	-	-	-	-
56.	Scolopacidae	Yeşil düdükçün	<i>Tringa ochropus</i>	-	-	+	LC	A	K
57.	Scolopacidae	Dere düdükçünü	<i>Actitis hypoleucos</i>	-	+	+	LC	B	K
58.	Scolopacidae	Kızılback	<i>Tringa totanus</i>	+	-	+	LC	A	G
59.	Scolopacidae	Su çulluğu	<i>Gallinago gallinago</i>	-	-	+	LC	C	G
60.	Scolopacidae	Kervançulluğu	<i>Numenius arquata</i>	-	-	+	NT	A	G
61.	Laridae	Gümüş martı	<i>Larus michahellis</i>	-	-	+	LC	B	Z
62.	Laridae	Karabaş martı	<i>Larus ridibundus</i>	+	-	+	LC	B	K
63.	Laridae	Akdeniz martısı	<i>Larus melanocephalus</i>	+	-	-	-	-	-
64.	Laridae	Gümüş martı	<i>Larus argentatus</i>	+	-	-	-	-	-
65.	Pteroclididae	Bağırtlak	<i>Pterocles orientalis</i>	+	-	-	-	-	-
66.	Columbidae	Kaya güvercini	<i>Columba livia</i>	+	+	+	LC	D	ÜS
67.	Columbidae	Mavi güvercin	<i>Columba oenas</i>	+	-	-	-	-	-
68.	Columbidae	Tahtalı güvercin	<i>Columba palumbus</i>	+	+	+	LC	D	ÜN
69.	Columbidae	Kumru	<i>Streptopelia decaocto</i>	+	+	+	LC	D	ÜS
70.	Columbidae	Üveyik	<i>Streptopelia turtur</i>	+	-	-	-	-	-
71.	Columbidae	Küçük kumru	<i>Spilopelia senegalensis</i>	-	-	+	LC	D	ÜN
72.	Cuculidae	Guguk kuşu	<i>Cuculus canorus</i>	+	-	+	LC	D	G
73.	Strigidae	Kulaklı orman baykuşu	<i>Asio otus</i>	+	+	+	LC	D	ÜS
74.	Strigidae	Kukumav	<i>Athene noctua</i>	+	+	+	LC	D	ÜS
75.	Strigidae	İshak kuşu	<i>Otus scops</i>	+	-	+	LC	R	R
76.	Tytonidae	Peçeli baykuş	<i>Tyto alba</i>	-	-	+	LC	R	R
77.	Caprimulgidae	Çobanalatan	<i>Caprimulgus europaeus</i>	+	-	+	LC	B	G
78.	Apodidae	Ebabil	<i>Apus apus</i>	+	-	+	LC	D	G
79.	Apodidae	Akkanın ebabil	<i>Tachymarptis melba</i>	+	-	+	LC	D	G
80.	Upupidae	İbibik	<i>Upupa epops</i>	+	+	+	LC	D	ÜS
81.	Alcedinidae	Yalıçapkını	<i>Alcedo atthis</i>	+	+	+	LC	C	ÜN

Sıra	Familya	Tür İsmi		Literatür		Sonuçlar			
		Türkçe	Bilimsel	1	2	Kayıt 3	IUCN	GK	Statü
82.	Meropidae	Arıkuşu	<i>Merops apiaster</i>	+	+	+	LC	D	G
83.	Coraciidae	Gökkuzgun	<i>Coracias garrulus</i>	-	-	+	LC	C	G
84.	Picidae	Yeşil ağaçkakan	<i>Picus viridis</i>	+	-	+	LC	C	ÜN
85.	Picidae	Küçük yeşil ağaçkakan	<i>Picus canus</i>	+	-	-	-	-	-
86.	Picidae	Orman alaca ağaçkakan	<i>Dendrocopos major</i>	+	-	-	-	-	-
87.	Picidae	Alaca ağaçkakan	<i>Dendrocopos syriacus</i>	-	+	+	LC	D	ÜN
88.	Picidae	Küçük alaca ağaçkakan	<i>Dendrocopos minor</i>	+	-	+	LC	D	ÜN
89.	Picidae	Boyunçeviren	<i>Jynx torquilla</i>	+	-	+	LC	B	G
90.	Psittacidae	Papağangiller	<i>Alexandrinus krameri</i>	-	-	+	LC	D	ÜS
91.	Alaudidae	Tarla kuşu	<i>Alauda arvensis</i>	+	-	+	LC	D	ÜS
92.	Alaudidae	Tepeli toygaz	<i>Galerida cristata</i>	+	-	+	LC	D	ÜS
93.	Alaudidae	Bozkır toygazı	<i>Calandrella brachydactyla</i>	+	-	+	LC	C	G
94.	Alaudidae	Boğmaklı toygaz	<i>Melanocorypha calandra</i>	+	-	+	LC	C	Z
95.	Alaudidae	Kulaklı toygaz	<i>Eremophila alpestris</i>	+	-	-	-	-	-
96.	Hirundinidae	Kum kırlangıcı	<i>Riparia riparia</i>	+	-	-	-	-	-
97.	Hirundinidae	Kırlangıç	<i>Hirundo rustica</i>	+	+	+	LC	D	G
98.	Hirundinidae	Kızıl kırlangıç	<i>Cecropis daurica</i>	+	-	-	-	-	-
99.	Hirundinidae	Pencere Kırlangıcı	<i>Delichon urbicum</i>	+	+	+	LC	D	G
100.	Motacillidae	Kır incirkuşu	<i>Anthus campestris</i>	+	+	+	LC	D	ÜN
101.	Motacillidae	Dağ incirkuşu	<i>Anthus spinoletta</i>	+	-	+	LC	C	K
102.	Motacillidae	Çayır incirkuşu	<i>Anthus pratensis</i>	-	+	+	LC	C	K
103.	Motacillidae	Ağaç incirkuşu	<i>Anthus trivialis</i>	+	+	+	LC	C	G
104.	Motacillidae	Ak kuruksallayan	<i>Motacilla alba</i>	+	+	+	LC	D	ÜS
105.	Motacillidae	Sarı kuruksallayan	<i>Motacilla flava</i>	+	+	+	LC	D	ÜO
106.	Motacillidae	Maskeli kuruksallayan	<i>Motacilla flava feldegg</i>	+	-	+	-	D	ÜO
107.	Motacillidae	Dağ kuyruksallayanı	<i>Motacilla cinerea</i>	-	+	-	-	-	-
108.	Prunellidae	Dağbülbulü	<i>Prunella modularis</i>	+	-	+	LC	B	K
109.	Muscicapidae	Kızılgerdan	<i>Erithacus rubecula</i>	+	+	+	LC	D	K

Sıra	Familya	Tür İsmi		Literatür		Sonuçlar			
		Türkçe	Bilimsel	1	2	Kayıt 3	IUCN	GK	Statü
110.	Muscicapidae	Bülbül	<i>Luscinia megarhynchos</i>	+	+	+	LC	D	ÜS
111.	Muscicapidae	Maviğerdan	<i>Luscinia svecica</i>	+	-	+	LC	C	G
112.	Muscicapidae	Taşbülbülü	<i>Irania gutturalis</i>	+	-	+	LC	B	Z
113.	Muscicapidae	Kızılkuyruk	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	+	+	+	LC	D	ÜS
114.	Muscicapidae	Kara Kızılkuyruğu	<i>Phoenicurus ochruros</i>	+	+	+	LC	D	ÜS
115.	Muscicapidae	Kuyrukkakan	<i>Oenanthe oenanthe</i>	+	-	+	LC	D	ÜS
116.	Muscicapidae	Boz kuyrukkakan	<i>Oenanthe isabellina</i>	+	+	+	LC	D	ÜS
117.	Muscicapidae	Karakulak kuyrukkakan	<i>Oenanthe hispanica</i>	+	-	+	LC	D	ÜN
118.	Muscicapidae	Taşkuşu	<i>Saxicola torquatus</i>	+	-	+	LC	D	ÜS
119.	Muscicapidae	Çayır taşkuşu	<i>Saxicola rubetra</i>	-	+	+	LC	D	G
120.	Muscicapidae	Kaya ardıcı	<i>Monticola solitarius</i>	+	-	-	-	-	-
121.	Muscicapidae	Taş kızılı	<i>Monticola saxatilis</i>	-	-	+	LC	C	G
122.	Muscicapidae	Benekli sinekkapan	<i>Muscicapa striata</i>	+	+	+	LC	D	G
123.	Muscicapidae	Küçük Sinekkapan	<i>Ficedula parva</i>	+	+	+	LC	C	G
124.	Muscicapidae	Kara Sinekkapan	<i>Ficedula hypoleuca</i>	+	-	-	-	-	-
125.	Muscicapidae	Alaca Sinekkapan	<i>Ficedula semitorquata</i>	+	-	+	LC	B	G
126.	Turdidae	Öter ardıç	<i>Turdus philomelos</i>	+	-	+	LC	C	K
127.	Turdidae	Ökse ardıcı	<i>Turdus viscivorus</i>	+	-	+	LC	D	ÜN
128.	Turdidae	Tarla ardıcı	<i>Turdus pilaris</i>	+	-	+	LC	B	K
129.	Turdidae	Karatavuk	<i>Turdus merula</i>	+	+	+	LC	D	ÜS
130.	Turdidae	Boğmaklı ardıç	<i>Turdus torquatus</i>	+	-	-	-	-	-
131.	Sylviidae	Boz ötleğen	<i>Sylvia borin</i>	+	-	+	LC	D	G
132.	Sylviidae	Karabaşlı ötleğen	<i>Sylvia atricapilla</i>	+	-	+	LC	D	G
133.	Sylviidae	Akgerdanlı ötleğen	<i>Curruca communis</i>	+	-	+	LC	D	ÜO
134.	Sylviidae	Küçük akgerdanlı ötleğen	<i>Sylvia curruca</i>	-	-	+	LC	D	ÜS
135.	Sylviidae	Maskeli ötleğen	<i>Sylvia melanocephala</i>	+	-	+	LC	D	G
136.	Sylviidae	Bıyıklı ötleğen	<i>Sylvia cantillans</i>	+	-	-	-	-	-
137.	Acrocephalidae	Kandıra kamışcını	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	+	-	+	LC	C	ÜN

Sıra	Familya	Tür İsmi		Literatür		Sonuçlar			
		Türkçe	Bilimsel	1	2	Kayıt 3	IUCN	GK	Statü
138.	Acrocephalidae	Büyük kamışçın	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	+	-	+	LC	C	ÜN
139.	Acrocephalidae	Sarı mukallit	<i>Hippolais icterina</i>	+	-	+	LC	C	G
140.	Acrocephalidae	Ak mukallit	<i>Iduna pallida</i>	+	+	+	LC	C	G
141.	Acrocephalidae	Ağaç kamışçını	<i>Locustella fluviatilis</i>	+	-	-	-	-	-
142.	Scotocercidae	Kamış bülbülü	<i>Cettia cetti</i>	+	+	+	LC	D	Z
143.	Phylloscopidae	Söğütbülbülü	<i>Phylloscopus trochilus</i>	+	-	+	LC	B	G
144.	Phylloscopidae	Sarıkaş söğütbülbülü	<i>Phylloscopus inornatus</i>	+	-	-	-	-	-
145.	Phylloscopidae	Çıvgın	<i>Phylloscopus collybita</i>	+	+	+	LC	D	K
146.	Phylloscopidae	Yeşil söğütbülbülü	<i>Phylloscopus trochiloides</i>	+	-	-	-	-	-
147.	Regulidae	Çalıkuşu	<i>Regulus regulus</i>	+	-	+	LC	C	K
148.	Regulidae	Sürmeli çalıkuşu	<i>Regulus ignicapilla</i>	+	-	+	LC	C	K
149.	Troglodytidae	Çit Kuşu	<i>Troglodytes troglodytes</i>	+	-	+	LC	D	K
150.	Paridae	Büyük baştankara	<i>Parus major</i>	+	+	+	LC	D	ÜS
151.	Paridae	Mavi baştankara	<i>Cyanistes caeruleus</i>	+	+	+	LC	D	ÜS
152.	Paridae	Çam baştankarası	<i>Periparus ater</i>	+	+	+	LC	D	ÜS
153.	Paridae	Akyanaklı baştankara	<i>Poecile lugubris</i>	+	-	+	LC	D	ÜN
154.	Aegithalidae	Uzunkuyruklu baştankara	<i>Aegithalos caudatus</i>	-	+	+	LC	D	ÜN
155.	Panuridae	Bıyıklı baştankara	<i>Panurus biarmicus</i>	-	-	+	LC	C	Z
156.	Remizidae	Çulhakuşu	<i>Remiz pendulinus</i>	+	-	+	LC	C	ÜO
157.	Sittidae	Sıvacıkuşu	<i>Sitta europaea</i>	+	-	+	LC	D	Z
158.	Sittidae	Anadolu sıvacıkuşu	<i>Sitta krueperi</i>	+	-	-	-	-	-
159.	Certhiidae	Orman tırnaşıkkuşu	<i>Certhia familiaris</i>	+	-	+	LC	A	Z
160.	Certhiidae	Bahçe tırnaşıkkuşu	<i>Certhia brachydactyla</i>	+	+	+	LC	A	ÜN
161.	Laniidae	Büyük örümcekkuşu	<i>Lanius excubitor</i>	+	-	+	LC	A	K
162.	Laniidae	Karaalınlı örümcekkuşu	<i>Lanius minor</i>	+	+	+	LC	A	G
163.	Laniidae	Kızıl sırtlı örümcekkuşu	<i>Lanius collurio</i>	+	+	+	LC	D	ÜO
164.	Laniidae	Kızılbaşlı örümcekkuşu	<i>Lanius senator</i>	-	-	+	NT	D	G
165.	Laniidae	Maskeli örümcekkuşu	<i>Lanius nubicus</i>	+	+	+	LC	C	G

Sıra	Familya	Tür İsmi		Literatür		Sonuçlar			
		Türkçe	Bilimsel	1	2	Kayıt 3	IUCN	GK	Statü
166.	Corvidae	Saksağan	<i>Pica pica</i>	+	+	+	LC	D	ÜS
167.	Corvidae	Alakarga	<i>Garrulus glandarius</i>	+	+	+	LC	D	ÜS
168.	Corvidae	Cüce karga	<i>Corvus monedula</i>	+	+	+	LC	D	ÜS
169.	Corvidae	Ekin kargası	<i>Corvus frugilegus</i>	+	+	+	LC	D	ÜS
170.	Corvidae	Leş kargası	<i>Corvus cornix</i>	-	+	+	-	D	ÜS
171.	Corvidae	Kuzgun	<i>Corvus corax</i>	+	+	+	LC	D	ÜS
172.	Sturnidae	Sığircık	<i>Sturnus vulgaris</i>	+	+	+	LC	D	ÜS
173.	Oriolidae	Sarıasma	<i>Oriolus oriolus</i>	+	-	+	LC	C	ÜS
174.	Passeridae	Ev serçesi	<i>Passer domesticus</i>	+	+	+	LC	D	ÜS
175.	Passeridae	Ağaç serçesi	<i>Passer montanus</i>	+	+	+	LC	D	ÜS
176.	Passeridae	Kaya serçesi	<i>Petronia petronia</i>	+	+	+	LC	B	Z
177.	Fringillidae	İspinoz	<i>Fringilla coelebs</i>	+	-	+	LC	D	ÜS
178.	Fringillidae	Dağ ispinozu	<i>Fringilla montifringilla</i>	+	-	+	LC	D	K
179.	Fringillidae	Ketenkuşu	<i>Linaria cannabina</i>	+	+	+	LC	D	ÜN
180.	Fringillidae	Sarıgalı ketenkuşu	<i>Linaria flavirostris</i>	+	-	-	-	-	-
181.	Fringillidae	Saka	<i>Carduelis carduelis</i>	+	+	+	LC	D	ÜS
182.	Fringillidae	Florya	<i>Carduelis chloris</i>	+	+	+	LC	D	ÜS
183.	Fringillidae	Karabaş iskete	<i>Spinus spinus</i>	+	-	+	LC	D	K
184.	Fringillidae	Küçük iskete	<i>Serinus serinus</i>	-	-	+	LC	D	K
185.	Fringillidae	Şakrak	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	+	-	+	LC	B	K
186.	Fringillidae	Kocabaş	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	+	+	+	LC	C	K
187.	Emberizidae	Bataklik kirazkuşu	<i>Emberiza schoeniclus</i>	+	+	+	LC	C	K
188.	Emberizidae	Kirazkuşu	<i>Emberiza hortulana</i>	+	+	+	LC	D	ÜN
189.	Emberizidae	Sarı kirazkuşu	<i>Emberiza citrinella</i>	-	+	-	-	-	-
190.	Emberizidae	Boz kirazkuşu	<i>Emberiza cineracea</i>	+	-	-	NT	-	-
191.	Emberizidae	Karabaşlı kirazkuşu	<i>Emberiza melanocephala</i>	+	+	+	LC	D	G
192.	Emberizidae	Tarla kirazkuşu	<i>Emberiza calandra</i>	+	+	+	LC	D	ÜS
193.	Emberizidae	Kaya kirazkuşu	<i>Emberiza cia</i>	+	-	+	LC	C	Z

4. DEĞERLENDİRME

Araştırma alanında Kızıroğlu (1992) 151 tür, Şahin ve ark. (2021) 93 tür, araştırma sonunda ise 50 kuş familyasında 160 tür kayıt edilmiştir. Kayıtlar Kızıroğlu (1992) verileri ile çoğunlukla örtüşmekle birlikte, araştırmalarımız sonucunda gözlenen türlerden 30'u Kızıroğlu (1992)'nin listesinde yer almamaktadır. Turan ve Göktaş (2000) tarafından Ankara ili için 230 kuş türüne ait kayıt verilmektedir. Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Veri Tabanında (UBÇV, 2025) ise Ankara ili için 320 kuş türüne ait kayıtlar yer almaktadır. Bu veriler ile karşılaştırıldığı zaman araştırma alanı olan Hacettepe Üniversitesi, Beytepe Yerleşkesinin önemli bir kuş türü varlığına sahip olduğu anlaşılmaktadır. Bölgenin güneyinde Mogan Gölü, güney-doğusunda Eymir Gölü ve doğusunda ise ODTÜ ormanları yer almaktadır. Bu bölgeler de araştırma alanındaki kuş varlığını desteklemektedir. Özellikle bölgeyi ziyaret eden veya bölge üzerinden göç eden kuş türleri çoğunlukla bu alanları kullanmaktadır. Araştırma sahasının etrafında şehirleşme hızla artmaktadır. Bunun yanı sıra yerleşke içerisinde insan nüfusunun orman içerisindeki hareketliliği de bir etkidir. Bu durumlar başta gürültü ve çevre kirliliği olmak üzere alan üzerindeki insan kaynaklı baskıyı arttırmaktadır. Bölgedeki kuş türleri veya kuş varlığı ile ilgili ileride yürütülecek çalışmalarda bölgedeki kuş varlığının değişimi hakkında fikir verebilmesi açısından bu araştırma sonuçları bir dayanak noktası olacağı düşünülmektedir.

5. KAYNAKÇA

- Akaydın G (2011) Beytepe Bitkileri. Ankara: Hacettepe Üniversitesi.
- Arıkan K, Özkan L, Arıkan ZY, Turan SL (2018) The association between reproductive success with persistent organochlorine pollutants residue in feathers of spur-winged lapwing (*Vanellus spinosus* L.). Environmental Science and Pollution Research, 25(26): 26423-26432. <https://doi.org/10.1007/s11356-018-2687-6>
- Barrowclough GF, Cracraft J, Klicka J, Zink RM (2016) How many kinds of birds are there and why does it matter? PLoS ONE 11(11): e0166307. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0166307>
- Bell MV, Calladine J (2017) The decline of a population of farmland breeding waders: a twenty-five-year case study. Bird Study 64:264–273.
- Both C, Bouwhuis S, Lessells CM, Visser ME (2006) Climate change and population declines in a long-distance migratory bird. Nature 441:81–83. <https://doi.org/10.1038/nature04539>
- IOC (2025). IOC World Bird List. <https://www.worldbirdnames.org/new/>
- IUCN (20025). Red List of Threatened Species. <https://www.iucnredlist.org>
- Kızıroğlu İ (1992) Beytepe ve Çevresinin Biyolojik Yapısı. OGM, Eğitim Daire Başkanlığı, Gazi, Ankara.
- Kızıroğlu İ (2008a) Türkiye Kuşları Kırmızı Listesi. Desen Matbası, Ankara.
- Kızıroğlu İ (2009) Türkiye Kuşları Cep Kitabı. Ankamat Matbası, Ankara.
- Kızıroğlu İ, Erdoğan A, Turan L (2013) Biological diversity and its threats in Turkey. Fresenius Environmental Bulletin, 22(3): 770-778.
- Newton I (2007) The Migration Ecology of Birds. Cambridgeshire, UK: Academic Press.
- Şahin MK, Akbaba B, Bulut Ş, Ayaş Z (2021) The checklist of terrestrial vertebrate fauna of Beytepe Campus, Hacettepe University. Hacettepe Journal of Biology and Chemistry, 49(1): 43-55.
- Schüz E (1971) Grundriss der Vogelzugkunde. Verlag Paul Parey, Berlin.
- Shirihai H ve Svensson L (2018) Handbook of Western Palearctic Birds. Bloomsbury Publishing.

- Turan SL (1988). Ankara/Beytepe saksagan, *Pica pica pica* L. (Corvidae; Aves) populasyonu ile ilgili biyo-ekolojik araştırmalar. Doktora Tezi. Hacettepe Üniversitesi.
- Turan SL (2003) Die Schädlingsverteilung einiger Singvogelarten in einem Schwarzkiefern-Zedern-Wald in Beytepe bei Ankara, Türkei. Journal of Pest Science, 76(6): 159-160.
- Turan SL (2009) Ankara-Esenboğa Havaalanı Yaban Hayatı ve Kuşla Mücadele Haritalama Çalışması, Inforama.
- Turan SL ve Göktaş A (2000) Başkentin Kuşları. ANÇEVA, Ankara Valiliği.
- UBÇV (2025) Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Veritabanı.
<https://nuhungemisi.tarimorman.gov.tr/public/istatistik>